

#RIJEKA PREDALA ZAHTJEV FONDU - NJENA ENERGANNA BI MOGLA PREUZIMATI GORIVO IZ OTPADA ZAJEDNO S PROSUŠENIM MULJEM IZ CGO-A MARIŠĆINA, KAŠTIJUN I BABINA GORA#

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ali i struka smatraju da Hrvatskoj trebaju četiri energane jer omogućuju zbrinjavanje ostatnog otpada koji se ne može reciklirati te su logičan nastavak razvoja centara za gospodarenje otpadom (CGO) kojih će biti 11.

Količina komunalnog otpada po stanovniku u EU-u porasla je za oko osam posto u deset godina, s 479 kilograma u 2014. na 517 kilograma u 2024., istaknula je Maja Feketić, načelnica sektora za fondove EU-a u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, na nedavnom okruglom stolu „Energetska uporaba (opasnog) otpada”.

Hrvatska, koja je 2014. bila značajno ispod EU prosjeka s 379 kilograma otpada po stanovniku, do 2024. gotovo je dostigla EU sa 497 kilograma. Feketić je naglasila i kako je nastanak komunalnog otpada u Hrvatskoj brži nego u EU, a što snažno povećava pritisak na sustav obrade ostatnog otpada.

Rekla je i kako je u Hrvatskoj stopa odlaganja otpada na odlagališta pala s 94 posto na 51 posto, a količina recikliranog otpada porasla sa četiri na 38 posto (od 2010. do 2024.).

Ustvrdila je kako se u Hrvatskoj jasno uočava praznina između recikliranja i odlaganja koju u EU popunjavaju energane.

Planira se gradnja četiri energane, ni jedna za opasan otpad

Feketić je rekla da u Europi ima više od 500 energana. Primjerice, prema podacima iz 2023. u Poljskoj ih je devet, Austriji 12, Danskoj 23, Italiji 36, Švedskoj 37, Njemačkoj 92 i Francuskoj 116. Sve zemlje koje postižu najveće postotke recikliranja ujedno imaju i najviše energana, što znači da jedno s drugim nije u suprotnosti.

Istaknula je da Hrvatska do 2031. treba imati 11 CGO-a. Pet ih je u funkciji, tri su u izgradnji, za dva se čeka izbor izvođača radova, a Grad Zagreb, u kojem će biti najveći CGO, dobio je lokacijsku dozvolu. Istaknula je da će time biti oko 550.000 tona godišnje goriva iz otpada, znači nusprodukta koji će izaći iz CGO-a.

Kaže da se stoga u Hrvatskoj planira gradnja četiri energane, a niti jedna od njih neće biti za opasan otpad. Na izgradnji energana već se i konkretno radi.

Feketić je rekla da je Fond u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije osigurao sredstva za izradu stručno-tehničke dokumentacije za postrojenje za energetske uporabu goriva iz otpada i prosušenog mulja na lokaciji CGO "Bikarac" kod Šibenika. Bit će to prva energana, njen kapacitet bit će 130.000 tona godišnje goriva iz otpada i izgradit će se za područje četiri dalmatinske županije.

Druga energana bit će u kogeneracijskom postrojenju "Osijek" na lokaciji slobodne zone Osijek s kapacitetom od 54.000 tona godišnje za područje Slavonije.

Istaknula je da se Fondu javilo i nekoliko zainteresiranih gradova koji bi htjeli imati energanu. Otkrila je da tu prednjački Rijeka koja je predala zahtjev Fondu i njena energana bi mogla preuzimati gorivo iz otpada zajedno s prosušenim muljem iz CGO-a Mariščina, Kaštijun i Babina Gora.

Grad Rijeka prijavio se za dodjelu sredstava za izradu studije koja bi trebala ispitati potrebu, opravdanost i mogućnosti izgradnje postrojenja za energetske uporabu otpada, potvrdila je i gradonačelnica Iva Rinčić.

I Grad Zagreb kao glavni grad Hrvatske bi trebao krenuti u gradnju energane, a u najavi su i privatne investicije, rekla je Feketić.

Od odluke da se izgradi, do početka rada energane 8 do 10 godina

Predstojnik Zavoda za energetska postrojenja, energetiku i okoliš na zagrebačkom Fakultetu strojarstva i brodogradnje Daniel Rolph Schneider kaže kako je energetska uporaba otpada trenutno neophodna jer ne postoji bolja alternativa za postupanje s određenom vrstom otpada - nerekiclabilnim, opasnim i infektivnim.

I Schneider drži da su Hrvatskoj potrebne četiri energane. Kaže i da tvrtka C.I.O.S. u Sisku planira energanu, a spominjala se i Kutina. Istaknuo je da od odluke da se izgradi energana pa do početka njenog rada treba 8 do 10 godina.

Kaže da korištenje otpadne topline za proizvodnju električne i toplinske energije, recikliranje minerala i metala iz pepela, pa čak i nutrijenata (fosfor, cink) može značajno doprinijeti opskrbi sirovinama i energijom i postizanju europskih klimatskih ciljeva. Smatra i da energetska uporaba otpada nudi mogućnost higijenskog i sigurnog zbrinjavanja otpada koji se ne može reciklirati, uz istovremeno iskorištenje njegovog energetske sadržaja.

Operativno pet centara, još ih se gradi šest

Ističe i da su postrojenja za energetske uporabu otpada, zajedno sa sortiranjem i recikliranjem otpada, nezamjenjiva za izbjegavanje ekološki štetnog odlaganja otpada, koje se još uvijek provodi u mnogim državama članicama EU, pa i u Hrvatskoj gdje je 51 posto udio odlaganja otpada na odlagališta.

Naglasio je i da je u Hrvatskoj trenutno operativno pet CGO-a, a još ih se šest gradi, odnosno projektira.

Govoreći o situaciji u Europi, istaknuo je da je u 2024. godini u EU energetske uporabljeno 61 milijun tona komunalnog otpada, što daje udio energetske uporabe od 26 posto.

Naveo je kako je više od 500 energana na otpad, plus 30 spalionica za opasni otpad, u EU (uključujući Norvešku, Švicarsku i UK), pri tome je Grčka trenutno u procesu planiranja i gradnje 6 postrojenja, dok Hrvatska, Bugarska, Cipar i Malta nemaju niti jednu, dok Srbija koja nije članica EU ima dvije. (Piše: Marina Bujan, Hina)

Hrvatska planira gradnju četiri energane

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 11 Listopad 2026 09:55

Objavljeno: Nedjelja, 11 Listopad 2026 09:49

